

Voorzitter,

Vandaag staan wij helaas alweer voor de tweede keer in evenzoveel jaren te laat over de jaarrekening te discussiëren. Vorig jaar was dat nog redelijk te verklaren, dit jaar moet de VVD constateren dat het college zelf veel steken heeft laten vallen. De late oplevering kan niet simpelweg neergelegd worden bij de sociale verzekeringsbank, de accountant of veranderde regelgeving.

De late oplevering heeft veel te maken met de aansturing van de interne organisatie. Wij vinden dan ook dat het college veel te laat heeft gereageerd op signalen van de rekenkamer en de accountant. Dat, voorzitter, rekent de VVD dit college terdege aan.

Op 11 juli is de concept jaarrekening besproken, waarin een zeer groot tekort werd gepubliceerd. In anderhalve maand is het tekort nog eens extra opgelopen met 5 miljoen. Het uiteindelijke tekort komt daarmee afgerond op 20 miljoen. Een enorm bedrag, waarbij je verwacht dat het college alle zeilen zou bijzetten op te zorgen dat een soortgelijk tekort niet zal optreden in 2017. Zeker indien wij ons realiseren dat grote bedragen uit de reserves zijn gehaald om het tekort nog enigszins laag te houden. Simpelweg gezegd voorzitter: Het college heeft 50 miljoen teveel uitgegeven. En dan moeten wij ook nog constateren dat risico's niet goed in kaart zijn gebracht of alleen als PM post zijn opgenomen.

TEKORTEN:

Helaas voorzitter, moet ik constateren dat van ingrijpende maatregelen niets terecht komt. Het college heeft zelfs aangegeven juist NIET te bezuinigen op het sociaal domein, juist daar waar de uitgaven zo uit de pas lopen. Wij hebben in onze bijdrage in Juli aangegeven dat het college niet in control is, geen sluitende meerjarige begroting kan aanleveren, een grotere instroom van de bijstandsgerechtigden kent dan landelijk gezien en dat dit college niet weet of de juiste zorg tegen het juiste tarief bij de juiste mensen terecht komt.

Dit blijkt doordat cijfers -nog steeds niet- onderbouwd kunnen worden, grote winsten bij zorgaanbieders gerealiseerd worden die voor Eindhoven werken en oplossingen worden gezocht bij relatief kleine bezuinigingen die een enorme maatschappelijke of interne weerslag kennen.

De werkgroep die door de Raad is ingesteld, moet oplossingen zoeken om het tij te keren. Jawel voorzitter, dit moet de Raad doen, in gezamenlijkheid, want de collegepartijen willen het niet, wellicht omdat ze dan ook de politieke verantwoordelijkheid moeten dragen voor de problemen die ze zelf hebben veroorzaakt. De VVD had verwacht dat dit college met daadkracht en met overtuiging van de noodzaak, heilige huisjes overboord zou zetten en met ingrijpende maatregelen zou komen die in ieder geval voor 2017 zouden leiden tot een jaarrekening die geen tekort zou aangeven. Indien dat onmogelijk zou zijn, verwachtten wij in ieder geval een oplossing voor het structurele tekort dat is veroorzaakt.

VERRASSINGEN:

De VVD vindt het opvallend dat de uitgaven binnen sport nog steeds niet transparant zijn. Door de bezuinigingsopgave moest de ijsbaan gesloten worden, maar zie daar een mooie oplossing: er is een exploitant die wel voor 10 jaar wil instappen. De wethouder komt met een bezuiniging en verzelfstandiging, die nog eens 1.4 miljoen extra kost omdat vergeten is om de salarisverschillen (loonsuppletie voor 10 jaar) in de calculatie mee te nemen. Alweer een verrassing binnen sport die de noodzaak om de ijsbaan te sluiten twijfelachtig maakt.

Ook in het sociaal domein is veel te vertellen over de verrassingen die het college ons steeds voorhoudt. De VVD vindt het echt opmerkelijk dat juist dit college bestuurders van organisaties zoals WijEindhoven bewust boven de Balkenendenorm betaalt. Voorzitter, tevens vraagt de VVD zich af hoe de opbouw van het Eigen Vermogen van WijEindhoven nu gerealiseerd wordt. Wij geven de organisatie het geld om personeel te betalen, die alle taken moet uitvoeren. Wij vinden in het verslag terug dat er niet voldoende personeel was om de taken uit te voeren. Dus WijEindhoven heeft geld ontvangen voor personeel dat er simpelweg niet was. Daarnaast kon de organisatie haar takenpakket niet volledig uitvoeren. Voorzitter, de VVD vindt dat de aanvulling van het Eigen Vermogen van de organisatie WijEindhoven oneigenlijk gebeurd is en wenst dat de organisatie het teveel ontvangen bedrag aan salariskosten terug betaalt.

De VVD ziet de noodzaak (van stevige financiële maatregelen) wel in. En ja, er moet zwaar worden bezuinigd. De tijd om weg te kijken is voorbij. Wij hebben daarvoor een vijftal moties voorbereid die wij na de eerste termijn van het college overwegen in te dienen. De onderwerpen van de moties zijn als volgt:

1. Weerstandvermogen (M4)
2. Voorbereiding grootste uitdagingen nieuw college (M3 D66, CDA)
3. Tekorten oplossen binnen de (eigen) sector (M5)
4. Plafond sociaal domein (WijEindhoven) (M2)
5. Kwantificeren van risico's (M1, D66, CDA)

SOCIAAL DOMEIN:

Voorzitter, we spreken hier over de jaarrekening 2016. De kadernota kon niet worden opgeleverd door het college, en we moeten hopen dat de begroting in september wel aangeleverd kan worden. De VVD kent geen enkel college, zowel landelijk, provinciaal of stedelijk, die zo sterk de verantwoordelijkheid van haar beleid legt bij de volgende generatie. De VVD heeft dan ook een vraag aan de wethouder waarom er geen duidelijk overzicht naar de Raad komt met daarin een opsomming van alle bedragen boven 500.000,- die binnen WijEindhoven uitgekeerd worden (betaald worden) en die niet direct tot de kerntaak behoren. Al deze extra uitkeringen, ondersteuningsmaatregelen e.d. tellen op tot enkele tientallen miljoenen euro's. Maar dan moet er wel de politieke wil zijn om deze uitgaven aan te pakken. Want, voorzitter, de VVD is van mening dat iedereen die zorg nodig heeft deze ook moet krijgen. Zowel nu als in de toekomst mag niemand in Eindhoven buiten de boot vallen. Dit vangnet is voor ons zeer belangrijk.

Zoals ik al heb aangegeven heeft de VVD wel een idee hoe wij de pijn in de toekomst kunnen verzachten. Daarnaast is het de VVD een doorn in het oog dat de kaders overtreden worden. De Raad heeft zeer duidelijk aangegeven wat het minimale weerstandsvermogen mag zijn. U duikt daar, zonder formele toestemming, gewoon onder en wel met haast 11 miljoen. De VVD verwacht dan ook dat u met begrotingsvoorstellen komt om dit weerstandsvermogen aan te vullen.

De VVD merkt ook op dat veel ontwikkelingen die goed zijn voor de Stad tegen worden gehouden door de tekorten uit het sociaal domein. Daarom stellen wij voor om tekorten binnen een bepaalde sector ook daar op te lossen, zodat andere sectoren wel hun goede werk kunnen blijven doen.

Voorzitter, samenvattend zouden wij in de eerste termijn antwoord willen hebben op de volgende vragen:

- 1) Volgt u de aanbevelingen van de accountant op en geeft u voor de begrotingsbehandeling inzicht in de opvolging daarvan?
- 2) Kan de wethouder een overzicht verschaffen van de uitgaven bij WijEindhoven, opgeteld boven 500.000,- die niet tot de gedefinieerde kerntaak behoren en deze uitgaven als leidraad nemen om de bezuinigingsopdracht in te vullen?
- 3) Kan het college aangeven hoe het staat met de contracten met de zorgaanbieders en een tweemaandelijks update verschaffen over de soort maatregelen en het aantal contracten dat zij afneemt?
- 4) Kan de wethouder aangeven welke realistische verwachting aanwezig is m.b.t. de uitstroom van WWB'ers in Eindhoven en welke extra inzet de wethouder hier op gaat nemen?
- 5) Kan de wethouder beloven dat hij de kaders die de Raad heeft gesteld voor het weerstandsvermogen respecteert en dat hij voor de begrotingsbehandeling met een voorstel komt om deze weer op het overeengekomen niveau terug te brengen?
- 6) Kan de wethouder komen met een aangepaste lijst van de risico's waarbij nu nog PM-posten staan maar waarbij de VVD een bedrag wil zien?
- 7) Kan de wethouder toezeggen dat dit college dit jaar nog komt met een langjarig structureel sluitende begroting?
- 8) Kan het college toezeggen dat het opmaken van een dossier met de belangrijkste financiële en organisatorische uitdagingen een opdracht aan de gemeentesecretaris wordt?
- 9) Is het college bereid om een duidelijk politiek statement te maken wanneer zij niet wil/kan voldoen aan het terugbrengen van de tekorten door aan te geven dat dit college bewust deze politieke keuze heeft gemaakt?
- 10) Kan de wethouder aangegeven hoe het hoge ziekteverzuim concreet wordt aangepakt en hoe jonge mensen worden geworven en gemotiveerd om de vergrijzing binnen onze ambtelijke organisatie op te vangen?
- 11) Kan de wethouder de opbouw van het EV van WijEindhoven verantwoorden?
- 12) Klopt de conclusie van het ED dat er een bijstelling van het ruimhartig beleid bij het verlenen van hulp en zorg heeft plaatsgevonden?
- 13) Kan het college uitleggen waarom het nodig is om bestuurders boven de Balkenendenorm aan te nemen? Zie ook de aanbeveling van de accountant op dit gebied.

Voorzitter, tot zover onze eerste termijn.